

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1880. Första Kammaren. N:o 37.

Tisdagen den 4 Maj.

Kammaren sammanträdde kl. 11 f. m.

Justerades ett protokollsutdrag för den 3 Maj samt protokollet för den 23 och 24 April.

Upplästes följande läkarebetyg:

Att Herr Brukspatron Hammarhjelm till följd af ögoninflammation under de närmaste dagarne är förhindrad att bevista Riksdagens sammanträden, intygar

Stockholm den 3 Maj 1880

Carl J. Rosander,
Kir. prof.

Anställes, jemlikt 65 § Riksdagsordningen, omröstning öfver följande, af Stats-Utskottet i dess Memorial N:o 29, 1:sta punkten litt. a, föreslagna och af båda Kamrarne godkända voteringsproposition:

1:sta omröstningen:

Den, som vill, att Riksdagen godkänner följande aflönings- och utgiftsstat för Nationalmuseum:

Första Kammarens Prot. 1880. N:o 37.

	Lön.	Tjenstgöringspenningar.	Summa.	
Intendenten	4,500	2,000	6,500	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor och efter tio år med ytterligare 500 kro- nor.
1 konservator arfvode	—	—	1,200	
1 amanuens	1,800	1,200	3,000	
1 d:o	1,800	1,200	3,000	
Till sekreteraregöromå- lens bestridande kr. 800: —	—	—	—	
Till kamreraregöromå- lens bestridande .. » 400: —	—	—	1,200	
Till vikariatsersättning och arv- oden åt extra ordinarie tjenstemän	—	—	1,650	
1 förste vaktmästare, tillika port- vakt, jemte fri bostad och ved, arfvode	—	—	950	
1 vaktmästare, tillika gårdsdräng, jemte fri bostad och ved, arfvode	—	—	800	
1 öfvereldare vid nationalmusei- byggnaden, jemte fri bostad och ved, arfvode	—	—	750	
2 eldare à 500 kronor, ... d:o	—	—	1,000	
Vaktbetjening för konstsamlingar- nes bevakning vid de offentliga förevisningarne	—	—	5,600	
Till konstsamlingarnes ökande, <i>re- servationsanslag</i>	—	—	6,500	
deraf 3,000 kronor böra använ- das företrädesvis till inköp af norska och danska lefvande konstnärers arbeten.	—	—	—	
Till samlingarnes vård och under- håll, <i>reservationsanslag</i>	—	—	1,500	
Till boksamlingen, <i>reservations- anslag</i>	—	—	300	
Till underhåll af golf, fönster och förevisningsmateriel samt för renhållning	—	—	2,700	
Till brännmaterial m. m.	—	—	5,000	
Summa kronor	—	—	41,650	
Till inlösen af lefvande svenska konstnärers arbeten, <i>reserva- tionsanslag</i>	—	—	6,000	
Summa kronor	—	—	47,650	

röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen för Nationalmuseum godkänt följande aflönings- och utgiftsstat:

	Lön.	Tjenstgöringspenningar.	Summa.	
Intendenten	4,000	2,000	6,000	
1 konservator	—	—	1,200	
1 amanuens	1,800	1,200	3,000	
1 d:o	1,800	1,200	3,000	
Till sekreteraregöromålens bestridande..... kr. 800: —				
Till kamreraregöromålens bestridande ... > 400: —			1,200	
Till vikariatsersättning och arfvoden å extra ordinarie tjänstemän			1,650	
1 förste vaktmästare, tillika portvakt, jemte fri bostad och ved, arfvode			800	
1 vaktmästare, tillika gårdsdräng, jemte fri bostad och ved, arfvode			750	
1 öfvereldare vid nationalmuseibyggnaden, jemte fri bostad och ved,			750	
2 eldare å 500 kronor ... d:o			1,000	
Vaktbetjening för konstsamlingarnes bevakning vid de offentliga föreläsningarne			5,000	
Till konstsamlingarnes ökande, <i>reservationsanslag</i>			6,500	
deraf 3,000 kronor böra användas företrädesvis till inköp af norska och danska lefvande konstnärers arbeten.				
Till samlingarnes vård och underhåll, <i>reservationsanslag</i>			1,500	
Till boksamlingen, <i>reservationsanslag</i>			300	
Till underhåll af golf, fönster och föreläsningmateriel samt för renhållning			2,700	
Till brännmaterial m. m.			5,000	
Summa kronor			40,350	
Till inlösen af svenska lefvande konstnärers arbeten, <i>reservationsanslag</i>			6,000	
Summa kronor			46,350	

Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja—85.
Nej—40.

Protokoll öfver omröstningen uppsattes, justerades samt afsändes till Andra Kammaren; och ankom derifrån efter en kort stunds förlopp ett protokollsutdrag N:o 189, som upplästes och hvaraf inhemtades, att omröstningen derstädes utfallit med 58 Ja och 137 Nej, samt att båda Kamrarnes sammanräknade röster befunnits utgöra 143 Ja och 177 Nej; hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med nej-propositionen.

Anställdes, jemlikt 65 § Riksdagsordningen, omröstning öfver följande, af Stats-Utskottet i dess Memorial N:o 29, 3:dje punkten, föreslagna och af båda Kamrarne godkända voteringsproposition:

2:dra omröstningen:

Den, som vill, att årliga anslaget till Medicinalstyrelsen må vardas förhöjdt med 1,200 kronor att användas till arvode för revision af hospitalens räkenskaper, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Kongl. Maj:ts nådiga framställning icke vunnit Riksdagens bifall.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja—71.
Nej—56.

Protokoll öfver omröstningen uppsattes, justerades samt afsändes till Andra Kammaren; och ankom derifrån efter en kort stunds förlopp ett protokollsutdrag N:o 190, som upplästes och hvaraf inhemtades, att omröstningen derstädes utfallit med 47 Ja och 148 Nej, samt att båda Kamrarnes sammanräknade röster befunnits utgöra 118 Ja och 204 Nej; hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med nej-propositionen.

Anställdes, jemlikt 65 § Riksdagsordningen, omröstning öfver följande, af Stats-Utskottet i dess Memorial N:o 29, 4:de punkten, föreslagna och af båda Kamrarne godkända voteringsproposition:

3:dje omröstningen:

Den, som vill, att Riksdagen på extra stat för år 1881 anvisar 150,000 kronor till fortsättande af universitetsbyggnaden i Upsala, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen till fortsättande af nämnda universitetsbyggnad på extra stat för år 1881 beviljat ett belopp af 100,000 kronor.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja—84.

Nej—42.

Protokoll öfver omröstningen uppsattes, justerades samt afsändes till Andra Kammaren; och ankom derifrån efter en kort stunds förlopp ett protokollsutdrag N:o 191, som upplästes och hvaraf inhemtades, att omröstningen derstädes utfallit med 67 Ja och 128 Nej, samt att båda Kamrarnes sammanräknade röster befunnits utgöra 151 Ja och 170 Nej; hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med nej-propositionen.

Anställdes, jemlikt 65 § Riksdagsordningen, omröstning öfver följande, af Stats-Utskottet i dess Memorial N:o 41 föreslagna och af båda Kamrarne godkända voteringsproposition:

4:de omröstningen:

Den, som vill, att Riksdagen må, med godkännande af ej mindre det af Kongl. Maj:t framlagda förslag till stat för Arméförvaltningen, än äfven de vilkor och förbehåll, som blifvit i fråga om samma stat föreslagna, från ingången af år 1881 förhöja Arméförvaltningens ordinarie anslag till 142,700 kronor, och att Riksdagen må medgifva, att för Arméförvaltningens embets- och tjenstemän samt betjente ifrågakommande ålderstillägg å lön samt den för Assistenten å Intendentsdepartementet under viss förutsättning föreslagna tillökning i arfvode få utgå från fjerde hufvudtitelns anslag till ålderstillägg, röstar

Ja;

Den, det Nej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Kongl. Maj:ts förslag om ny lönestat för Arméförvaltningen samt om höjande af ordinarie anslaget till detta embetsverk icke vunnit Riksdagens bifall.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja—97.

Nej—25.

Protokoll öfver omröstningen uppsattes, justerades samt afsändes till Andra Kammaren; och ankom derifrån efter en kort stunds förlopp ett protokollsutdrag N:o 192, som upplästes och hvaraf inhemtades, att omröstningen derstädes utfallit med 104 Ja och 91 Nej, samt att båda Kamrarnes sammanräknade röster befunnits utgöra 201 Ja och 116 Nej; hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med ja-propositionen.

Anställdes, jemlikt 65 § Riksdagsordningen, omröstning öfver följande, af Stats-Utskottet i dess Memorial N:o 51, 1:sta punkten, föreslagna och af båda Kamrarne godkända voteringsproposition:

5:te omröstningen:

Den, som vill, att den för Kapten J. W. Schartaus enka Anna Charlotta Schartau, född Servais, af Kongl. Maj:t äskade pension af 400 kronor må af Riksdagen beviljas, att af henne från och med Juli månad år 1879 åtnjutas så länge hon i sitt nuvarande enkestånd förblifver, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har berörda pension icke blifvit af Riksdagen beviljad.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja—104.

Nej—18.

Protokoll öfver omröstningen uppsattes, justerades samt afsändes till Andra Kammaren; och ankom derifrån efter en kort stunds förlopp ett protokollsutdrag N:o 193, som upplästes och hvaraf inhemtades, att omröstningen derstädes utfallit med 84 Ja och 102 Nej, samt att båda Kamrarnes sammanräknade röster befunnits utgöra 188 Ja och 120 Nej; hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med ja-propositionen.

Anstäldes, jemlikt 65 § Riksdagsordningen, omröstning öfver följande, af Stats-Utskottet i dess Memorial N:o 51, 2:dra punkten, föreslagna och af Riksdagens båda Kamrar godkända voteringsproposition:

6:te omröstningen:

Den, som vill att den för Fältläkaren C. J. Wettergrens enka Henrika Amanda Wettergren, född Örn, äskade pension af 400 kronor må af Riksdagen beviljas, att af henne från innevarande års början åtnjutas, så länge hon i sitt nuvarande enkestånd förblifver, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har berörda pension icke blifvit af Riksdagen beviljad.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja—87.

Nej—31.

Protokoll öfver omröstningen uppsattes, justerades samt afsändes till Andra Kammaren; och ankom derifrån efter en kort stunds förlopp ett protokollsutdrag N:o 194, som upplästes och hvaraf inhemtades, att omröstningen derstädes utfallit med 62 Ja och 120 Nej, samt att båda Kamrarnes sammanräknade röster befunnits utgöra 149 Ja och 151 Nej; hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med nej-propositionen.

Anstäldes, jemlikt 65 § Riksdagsordningen, omröstning öfver följande, af Stats-Utskottet i dess Memorial N:o 51, 3:dje punkten, föreslagna och af Riksdagens båda Kamrar godkända voteringsproposition:

7:de omröstningen:

Den, som vill att Kongl. Maj:ts förslag angående förändring uti nu gällande stadganden beträffande andre landtmätares och kommissionslandtmätares pensionering må allenast på det sätt af Riksdagen bifallas, att Riksdagen, under förutsättning att andre landmätarnes och kommissionslandmätarnes nuvarande pensionsrätt upphör, måtte *dels* besluta, att för dylika tjenstemän inrättas 48 pensionsrum, bland hvilka dock inbegripas de pensioner, som i öfverensstämmelse med hittills gällande pensioneringsgrunder för närvarande af kommissionslandtmätare åtnjutas, samt att pensionsbeloppet för hvarje hädanefter pensionerad andre eller kommissionslandtmätare bestämmes till 1,600 kronor; *dels ock* medgifva, att, i den mån det bestämda antalet pensionsrum dertill lemna tillfälle, sådan tjensteman, hvilken tjänat minst trettio och under sammanräknade tjugufem år varit anstald vid Generallandtmäterikontoret eller såsom storskiftes- eller afvittringslandtmätare, vice kommissionslandtmätare, kommissionslandtmätare eller andre landtmätare, må vid afskedstagandet, om han tillika uppnått en ålder af sextio år, uppföras till pension å allmänna indragningsstaten, dock att pension icke må tillgodokomma kommissionslandtmätare, hvilken antingen icke af Kongl. Maj:t pröfvas hafva, så vidt på honom berott, under nämnda 25 år varit såsom landtmäteritjensteman verksam, eller ock fortfar att tjenstgöra såsom storskiftes- eller afvittringslandtmätare eller såsom sådan fått pension å allmänna indragningsstaten sig tillagd, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har förslaget om förändring uti nu gällande stadganden beträffande andre landtmätares och kommissionslandtmätares pensionering icke vunnit Riksdagens bifall.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja—83.

Nej—42.

Protokoll öfver omröstningen uppsattes, justerades samt afsändes till Andra Kammaren; och ankom derifrån efter en kort stunds förlopp ett protokollsutdrag N:o 195, som upplästes och hvaraf inhemtades, att omröstningen derstädes utfallit med 64 Ja och 123 Nej, samt att båda Kamrarnes sammanräknade röster befunnits utgöra 147 Ja och 165 Nej; hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med nej-propositionen.

Anställdes, jemlikt 65 § Riksdagsordningen, omröstning öfver följande, af Stats-Utskottet i dess Memorial N:o 51, 4:de punkten, föreslagna och af Riksdagens båda Kamrar godkända voteringsproposition:

8:de omröstningen:

Den, som vill att den för Geologen G. D. W. Hummels enka Wilhelmina Hummel, född Cordts, äskade pension af 400 kronor må af Riksdagen beviljas, att utgå från och med Juni månad 1879 och så länge hon i sitt nuvarande enkestånd förblifver, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har berörda pension icke blifvit af Riksdagen beviljad.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja—99.

Nej—25.

Protokoll öfver omröstningen uppsattes, justerades samt afsändes till Andra Kammaren; och ankom derifrån efter en kort stunds förlopp ett protokollsutdrag N:o 196, som upplästes och hvaraf inhemtades, att omröstningen derstädes utfallit med 73 Ja och 114 Nej, samt att båda Kamrarnes sammanräknade röster befunnits utgöra 172 Ja och 139 Nej; hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med ja-propositionen.

Anställdes, jemlikt 65 § Riksdagsordningen, omröstning öfver följande af Stats-Utskottet i dess Memorial N:o 51, 5:te punkten, föreslagna och af Riksdagens båda Kamrar godkända voteringsproposition:

9:de omröstningen:

Den, som vill att Landshöfdingen Johan Gustaf Samuel de Marés enka Augusta de Maré, född Ahlgren, skall på allmänna indragningstaten tilläggas ett belopp af 2,000 kronor om året, att från och med sistlidne Februari månad beräknas och utgå med 1,000 kronor såsom pension för henne, så länge hon förblifver enka, och med 1,000 kronor för de fem af barnen, hvilka ännu icke uppnått aderton års

ålder, och hvilket belopp skall minskas med 200 kronor i den mån något af barnen upphinner sagda ålder eller derförinnan afider, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen på allmänna indragningsstaten tillagt bemälda enka ett belopp af 1,500 kronor om året, att från och med sistlidne Februari månad beräknas och utgå med 1,000 kronor såsom pension för henne, så länge hon förblifver enka, och med 500 kronor för de fem af barnen, hvilka ännu icke uppnått aderton års ålder, och hvilket belopp skall minskas med 100 kronor i den mån något af barnen upphinner sagda ålder eller derförinnan afider.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja—87.

Nej—38.

Protokoll öfver omröstningen uppsattes, justerades samt afsändes till Andra Kammaren; och ankom derifrån efter en kort stunds förlopp ett protokollsutdrag N:o 197, som upplästes och hvaraf inhemtades, att omröstningen derstädes utfallit med 43 Ja och 139 Nej samt att båda Kamrarnes sammanräknade röster befunnits utgöra 130 Ja och 177 Nej; hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med nej-propositionen.

Anställdes, jemlikt 65 § Riksdagsordningen, omröstning öfver följande, af Stats-Utskottet i dess Memorial N:o 51, 6:te punkten, föreslagna och af Riksdagens båda Kamrar godkända voteringsproposition:

10:de omröstningen:

Den, som vill att Notarien vid Konsistorium i Vesterås Filosofie Doktorn Johan Wilhelm Sjöqvist må från och med månaden näst efter den, då afsked varder honom meddeladt, öfverflyttas på allmänna indragningsstaten till åtnjutande under sin återstående lifstid af pension till belopp af 3,000 kronor årligen, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har berörda pension icke blifvit af Riksdagen beviljad.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja—75.
Nej—46.

Protokoll öfver omröstningen uppsattes, justerades samt afsändes till Andra Kammaren; och ankom derifrån efter en kort stunds förlopp ett protokollsutdrag N:o 198, som upplästes och hvaraf inhemtades, att omröstningen derstädes utfallit med 70 Ja och 118 Nej samt att båda Kamrarnes sammanräknade röster befunnits utgöra 145 Ja och 164 Nej; hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med nej-propositionen.

Anställes, jemlikt 65 § Riksdagsordningen, omröstning öfver följande af Stats-Utskottet i dess Memorial N:o 51, 7:de punkten, föreslagna och af Riksdagens båda Kamrar godkända voteringsproposition:

11:te omröstningen:

Den, som vill, att den för Professoren C. Ståhls enka Jenny Margareta Ståhl, född Wall, äskade årliga pension af 800 kronor må af Riksdagen beviljas, att af henne åtnjutas från och med innevarande års början, så länge hon i sitt nuvarande enkestånd förblifver, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har berörda pension icke blifvit af Riksdagen beviljad.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja—95.
Nej—26.

Protokoll öfver omröstningen uppsattes, justerades samt afsändes till Andra Kammaren; och ankom derifrån efter en kort stunds förlopp ett protokollsutdrag N:o 199, som upplästes och hvaraf inhemtades, att omröstningen derstädes utfallit med 78 Ja och 101 Nej samt att båda Kamrarnes sammanräknade röster befunnits utgöra

173 Ja och 127 Nej; hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med ja-propositionens innehåll.

Anställdes, jemlikt 65 § Riksdagsordningen, omröstning öfver följande, af Stats-Utskottet i dess Memorial N:o 51, 8:de punkten, föreslagna och af Riksdagens båda Kamrar godkända voteringsproposition:

12:te omröstningen:

Den, som vill, att Riksdagen tillägger f. d. Rektorn vid Stockholms Lyceum Filosofie Doktorn Carl Johan Bohman rättighet att under sin återstående listid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension af 2,000 kronor, att utgå från början af år 1881, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har berörda pension icke blifvit af Riksdagen beviljad.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja—98.

Nej—21.

Protokoll öfver omröstningen uppsattes, justerades samt afsändes till Andra Kamraren; och ankom derifrån efter en kort stunds förlopp ett protokollsutdrag N:o 200, som upplästes och hvaraf inhämtades, att omröstningen derstädes utfallit med 102 Ja och 81 Nej, samt att båda Kamrarnes sammanräknade röster befunnits utgöra 200 Ja och 102 Nej, hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med ja-propositionen.

Vid föredragning af Banko-Utskottets den 3 Maj bordlagda Utlatande N:o 18, med förslag till omröstningsproposition i anledning af Kamrarnes skiljaktiga beslut i fråga om förhöjning af den för vaktmästarne vid Riksbankens hufvudkontor nu tillkommande aflöning, blef den föreslagna voteringspropositionen af Kamraren godkänd.

Herr Talmannen uppstod och aflägsnade sig; och leddes Kammarrens förhandlingar under den återstående delen af sammanträdet utaf Herr vice Talmannen.

Fortsattes föredragningen af Bevillnings-Utskottets Betänkande N:o 16, angående tullbevillningen.

58:de—63:dje punkterna.

Biföllos.

64 punkten.

Herr Wærn, Carl Fredrik: Det förefaller mig som om det icke *Tull å ost.* vore synnerligen skäl att frångå den princip, som hittills varit rådande i afseende på svenska tulltaxan, att icke beskatta näringsämnen. Ser man på hvad Utskottet anfört såsom skäl för sitt förslag, är det att ost skulle vara en verklig lyxartikel, men Utskottets öfvertygelse härom förefaller mig, efter dess eget resonnement, icke vara särdeles fast eller utredd. Utskottet säger åtminstone, att om man tager hänsyn till den storartade utveckling smörproduktionen inom landet under de senaste årtiondena vunnit — exporten af smör, som år 1857 omfattade 524 centner, hade år 1879 stigit till 109,269 centner — vill det förefalla sannolikt, att den skummjölksost, som i sammanhang med denna smörberedning tillverkas, bör vara fullt tillräcklig att tillfredsställa den inhemska konsumtionens behof. Om, såsom Utskottet håller före, detta antagande är riktigt, läser man deraf kunna sluta, att den ost, som från utlandet införes, numera hufvudsakligen utgöres af sötmjölksost, hvilken i många fall kan betraktas som en verklig lyxartikel och i allmänhet endast utgör föremål för de förmögnare klassernas förbrukning. Granskar jag dessa ord, så finner jag, att Utskottet först anser något vara *sannolikt* och sedan *lärer* man deraf kunna draga den slutsats, att den ost, som från utlandet införes, *hufvudsakligen* utgöres af sådan ost, som i *många* fall kan anses som en lyxartikel. Det tyckes som om efter alla dessa reduktioner från den första försäkran icke så mycket skulle återstå. Jag har försökt att af tillgängliga uppgifter draga några slutledningar i detta fall. Det förhåller sig visserligen så, att ost icke specificeras på något sätt, men man kan draga några slutsatser af uppgifterna om det land, hvarifrån den importerade osten kommer. Den ost, som kan betraktas såsom lyxartikel, torde väl knappt vara annat än fransk och engelsk ost; men den import, som kommer från England, innefattar icke blott sådan ost, som tillverkas i England, utan äfven den billiga amerikanska osten, ty från Amerika importeras ingen ost direkte. Jag finner emellertid att införseln af ost under år 1878 utgjorde i centner från Norge 107, från Finland 82, från Danmark 468, från Preussen 1,792, från Lübeck 4,779, från Hamburg 116, från Nederländerna 5,071, från Belgien 1,429, från Storbritannien 6,384 och från Frankrike endast 62. Det är mycket svårt att be-

Tull å ost.
(Forts.) räkna huru mycket af quantiteten varit gröfre eller finare ost, särdeles då man icke kan sönderdela den stora posten från England, men som man ser, är posten från Frankrike, som utgöres af finare ost, ganska ringa. Den näst största posten, den från Nederländerna, kan icke misstänkas utgöras af finare ost utan af den skummjölksost som användes af de arbetande klasserna. Jag tror således, att den hesitation, som Utskottet haft för att använda bestämda uttryck, verkligen varit föranledd af omständigheterna och att det icke kan sägas, att den införda osten är en lyxartikel. Under sådana förhållanden förfaller väl det skäl, som Utskottet anfört, eller att det här blott är fråga om en beskattning af de rika; och då det väl icke kan vara lämpligt att beskatta födoämnen, något som vi icke gjort under några och tjugu år, hemställer jag, för min del, att ost må förblifva tullfri och att Utskottets hemställan afslås.

Jag kan icke undgå att härjemte erinra derom, att vi ofta få höra från deras sida, som önska införande af tull, att man skall uppmuntra industrin. Englands exempel är, säges det, icke exempel på frihandel, utan på den politik, som bestämmer skyddstullar så länge som de behövas för att uppamma någon industri och så fort detta lyckats, kunna tullarne nedsättas. Kan man nu läsa Utskottets resonement utan att deri se raka motsatsen? Det erkännes, att den svenska exporten blifvit så stor, att man icke kan säga, att icke ostberedningen är i landet fullt utbildad. Men just derföre, säger man, får man icke importera. Å ena sidan får man således icke importera en vara, derför att man vill skydda industrin tills den kommit upp, och å andra sidan får man icke importera utan afgift, derför att industrin har kommit upp. Det tyckes således vara gifvet, att resonementet är dubbelt och att det derföre ingenting betyder. Jag tror icke, att det på grund af ett otillfredsställande resonement, som icke ens bestämdt uttalar en åsigt, och utan den utredning, som man begärt, kan vara skäl att lemna en grundsats, som länge blifvit följd, och åter belägga näringsämnen med tull.

Jag får således anhålla om afslag å Utskottets hemställan.

Herr Stråle, Holdo: Då den siste talaren uppläst en stor del af Utskottets motivering, så skulle jag möjligen kunna åtnöja mig med att åberopa det af honom upplästa och på grund deraf begära bifall till Utskottets förslag. Men jag måste dertill lägga, att det synes mig, att han lagt för liten vikt på hvarom här är fråga. Han har åberopat något, som håller lika litet streck som det, som af en talare i går åberopades i fråga om franska traktaten. Han framdrog Kommerskollegii berättelse till bevis derpå, att det icke skulle vara lyxost som hit importerades, och han nämnde att från Frankrike har införts endast 62 centner under ett år, men han glömde, att den största delen af den så kallade lyxosten, som kommer hit, icke kommer från Frankrike utan från Lübeck, derifrån importerats nära 5,000 centner, som utgjorts hufvudsakligen af fransk lyxost. Att amerikansk ost skulle komma från England, är mig okänt, och upplyses ej eller af Kommerskollegii ofvannämnda berättelse. Hvad som, efter min uppfattning, var bestämmande inom Utskottet och som gjorde, att

ledamöter af i öfrigt stridiga åsigter icke hyste betänkligheter för att åsätta ost en billig tull, var det bestämdt utredda förhållandet, att den importerade osten icke utgöres i någon hufvudsaklig mån af billig vara, holländsk kummin-ost, utan af sådan ost som förtäres vid de rikes bord. Kommerskollegii tabeller utvisa, att under 1878 infördes från Nederländerna endast omkring 5,000 centner, således blott $\frac{1}{4}$:del af hela importen för samma år. Jag tror icke, att jag skall motsägas af denna Kammares ledamöter, då jag påstår, att konsumtionen af lyxost har tilltagit ganska betydligt och att om man vill fortfara att vid slutet af sina middagar förtära Brie-ost, Stilton-ost och Rochefort-ost, så är det icke mer än en skyldighet att belägga sådan ost med afgift. Vill man njuta af det raffinerade lifvet, så måste man underkasta sig någon uppoffring. Vore vi i den lyckliga ställning, att vi kunde undvara statsinkomster, så kunde man ju njuta af lyxen obeskattad, men så länge detta icke är förhållandet, må man beskatta lyxen. Vid denna punkt kan man åtminstone icke åberopa några ömmande omständigheter för de fattiga klasserna, och jag anhåller derföre om bifall till Utskottets förslag.

Tull å ost.
(Forts.)

Friherre Hamilton: I motsats till den sista talaren och Utskottet måste jag uttrycka den åsigt, att ost, såsom den i allmänhet förtäres i vårt land, icke är en lyxartikel och icke heller sådan som den importeras till landet. Han behagade yttra, att den amerikanska billiga osten icke kommer till Sverige. Jag vågar påstå, att detta icke är sanning; ty jag har sjelf köpt i mindre handelsbodur på landet sådan billig ost, som ätes af arbetarne och som är den husbehofs-ost, som de förtära. Det är visserligen sant, att det vore väl, om man kunde blott beskatta den ost, som, enligt siste talarens uppgift, af åtskillige förtäres vid slutet af luxuösa middagar, men jag hemställer, huruvida det är möjligt att 20 å 25,000 centner sådan ost kan åtgå endast vid stora middagar. Samme talare förebrådde den talare, som näst före honom hade ordet, att han lade för litet vikt på hvarom fråga är, men jag tror, att han sjelf gjorde sig härtill skyldig. Det är nemligen icke fråga om att beskatta en lyxartikel, utan om att införa tullskydd för en landtbruksprodukt, och detta kan jag icke gilla, särdeles i afseende å en vara, som är så behöfzig för vår fattiga arbetarebefolkning. Arbetaren kan väl till sin torra brödbit behöfva litet ost och om han kan få den något billigare derigenom, att den importeras från utlandet, så är det hårdt, om han får betala den dyrare endast för att ett mindre antal skall få någon större vinst på sina ladugårdar. Jag yrkar afslag å Utskottets hemställan.

Sedan öfverläggningen härefter förklarats slutad och Herr vice Talmannen upptagit de derunder gjorda yrkanden å dels bifall till den förevarande punkten, dels afslag derå och bibehållande af nu stadgade tullfrihet för artikeln *ost*, framstälde Herr Talmannen först proposition på bifall till punkten, hvarvid svarades många ja och nej i blandning, samt sedermera proposition på afslag derå och bibehållande af tullfrihet för nämnda artikel, då svaren likaledes utföllo

med många så väl ja som nej; och förklarades ja nu hafva varit öfvervägande.

Votering begärdes; till följd hvaraf uppsattes, justerades och anslogs följande voteringsproposition:

Den, som bifaller 64:de punkten i Bevillnings-Utskottets Betänkande N:o 16, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, afslår Kammaren punkten och beslutar, att artikeln *ost* fortfarande skall vara tullfri.

Omröstningen företogs, och befunnos vid dess slut rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja—42.

Nej—49.

65:te—79:de punkterna.

Biföllos.

80:de punkten.

*Tullen å
snörmakare-
arbeten.*

Herr Bennich: Jag ber få fästa uppmärksamheten derpå, att till följd af någon liten förändring i opinionen inom Utskottet, erhöll rubriken »Snörmakarearbeten, andra slag» en från 1 kr. 10 öre till 1 kr. 50 öre förhöjd tull, under det att deremot den likartade artikeln »Band, andra slag» bibehölls vid 1 kr. 10 öre, såsom Kongl. Maj:t föreslagit. Följden af dessa skiljaktiga beslut — jag tager här ingen hänsyn till skydd eller frihandel, utan endast till angelägenheten att rätt tillämpa författningen — följden blifver, säger jag, att det uppstår strider mellan trafikanterna och tullpersonalen, huruvida en artikel skall hänföras till band eller snörmakarearbete. Det finnes icke något skäl, hvarför det ena skulle hafva högre tull än det andra, utan bör man väl på likartade artiklar af lika värde hafva lika afgift; och hemställer jag därför, att Kammaren måtte antaga Utskottets förslag med den förändring, att tullen för »Snörmakarearbeten, andra slag» bestämmes till 1 kr. 10 öre för kilogram likasom för »Band, andra slag».

Herr Stråle: I afseende på den sistnämnda artiklens yttrande ber jag

få erinra derom, att i fråga om *band* af hel- och halvesiden, Kammararen redan beslutat alternativa tullsats, högre för den händelse traktaten med Frankrike icke skulle komma att förnyas. Artikeln snörmakarearbeten är äfven föremål för den franska traktaten och borde just ur synpunkten af den konsekvens, som den siste talaren påyrkade, åsättas samma tull som band. Jag tillåter mig därför hemställa, att dessa arbeten åsättas en tull af 3 kronor 50 öre för kilogram, derest franska traktaten kommer att förnyas, samt i motsatt fall 5 kronor, såsom Kammararen redan beslutat i fråga om band.

*Tullen å
snörmakare-
arbeten.
(Forts.)*

Herr Bennich: Jag vill icke motsätta mig det af Herr Stråle väckta förslag, då jag tror, att det blir mera system, om man fastställer lika och alternativa tullsats afven för snörmakarearbeten, såsom om band redan är beslutadt. Rubriken snörmakarearbeten skulle då komma att erhålla följande lydelse, om den franska traktaten förnyas: »Snörmakarearbeten, såsom fransar etc., af hel- och halvesiden, 1 kilogram 3 kronor 50 öre; andra slag etc. 1 kilogram 1 krona 10 öre»; hvaremot, om traktaten kommer att upphöra, tullafgiften för snörmakarearbeten af hel- och halvesiden skulle höjas till 5 kronor per kilogram.

Sedan öfverläggningen härefter förklarats slutad, yttrade Herr vice Talmannen, att till följd af de derunder afgifna yrkanden komme den ifrågavarande tulltaxerubrikens särskilda delar att göras till föremål för särskilda propositioner; och hade, hvad beträffade rubrikens första moment, hvilket lydte sålunda: »Snörmakarearbeten, såsom fransar, galoner, gramaner, aiguilletter, snodder, snören m. fl., ej specificerade: af hel- och halvesiden 1 kilogram 3: 50;» af Herr Stråle yrkats, att Kammararen måtte godkänna detta moment med det tillägg, att derest handelstraktaten med Frankrike ej komme att förnästa år förnyas, tullsatsen å dessa slag af snörmakarearbeten skulle höjas till 5 kronor per kilogram.

Härefter framstälde Herr vice Talmannen först proposition på bifall till det förevarande momentet i enlighet med Utskottets förslag, hvarvid svarades nej, och sedermera proposition på detsamma godkännande med det af Herr Stråle föreslagna tillägg, hvilken proposition med ja besvarades.

Efter förmälan att, hvad åter vidkomme rubrikens andra moment, som lydte sålunda: »andra slag, derunder inbegripna sådana äfven af silke, hvori kautschuk, guttapercha eller likartade ämnen ingå... 1 kilogram 1: 50;» yrkande af Herr Bennich framstälts derom, att momentet skulle godkännas med den ändring, att den af Utskottet föreslagna tullsatsen nedsattes till 1 krona 10 öre; framstälde Herr vice Talmannen först proposition på bifall till momentet oförändradt, hvarvid svarades nej, och sedermera proposition på detsamma antagande med ofvansagda ändring, hvilken proposition med ja besvarades.

Slutligen gjordes proposition på bifall till den i slutet af rubriken förekommande anmärkning och besvarades med ja.

81:sta, 82:dra och 83:dje punkterna.

Biföllos.

84:de punkten.

Tull å
spanmål.

Friherre Klinckowström: Det är icke för att öfvertyga Kam-
maren om nödvändigheten att komma till ett annat slut i denna
punkt än hvartill Utskottet kommit, som jag begärt ordet, ty jag är
öfvertygad om att den tid snart varder kommande, då man skall
afse äfven landtbrukets behof af ett rättvist och billigt skydd; men
jag har velat hafva till protokollet förvarad min protest mot det en-
ligt mitt förmenande både skefva och origtiga statsekonomiska re-
sonement, som Utskottet i så rikt mått slösat på denna punkt.
Jag förmodar, att jag just i denna punkt träffat frihandlarnes Achil-
leshäl, och att Utskottet därför gjort sig all möda att förtaga intryc-
ket af de bevis, min motion innehåller derom, att genom en måttlig lifs-
medelstull hvarken bröd eller andra lifsförnödenheter fördyras för
konsumenterna. Det hade varit skäl, att Utskottet i det fallet, om
det velat bevisa motsatsen, framkommit med faktiska bevis och icke
med innehållslösa fraser, såsom här skett, och jag tror, att den, som
med uppmärksamhet genomläser min motion rörande lifsmedelsprisen
och hvad som kan fördyra dem eller göra dem billigare, skall utan
svårighet finna att detta alldeles icke beror på tullsatserna. Jag vet
mycket väl, att det är en af frihandlarnes stående fraser, för att der-
igenom kunna få de stora massorna på sin sida, och beklagligtvis
har detta i förra tider äfven lyckats dem, men detta taskspeleri har
på senare tider förlorat sin vikt och sitt värde för de stora massorna,
som börja inse att det icke ligger någon sanning i frihandlarnes på-
stående att äfven billiga och måttliga tullar på lifsmedel fördyra de-
samma för konsumenterna.

Jag har blott velat hafva till protokollet förvarad denna min
protest mot Utskottets sätt att se denna viktiga framtidsfråga.

Herr Bennich: Då Friherre Klinckowström endast velat hafva
till protokollet förvarad sin åsigt, ber jag, för att icke protokollet
må sakna en högst värderik upplysning, få lemna en sådan, hemtad
ur Friherre Klinckowströms motion. Det kan nemligen hända, att
motionen icke kommer af en efterverld att läsas med samma upp-
märksamhet som Kammarens protokoll. På pag. 37 i motionen säger
Friherre Klinckowström: »att det mest bestämmande momentet för
spanmålens pris, den, så att säga, egentliga prisregulatorn, är —
väderleken». Nu kan det väl ej vara Friherre Klinckowströms me-
ning att tulltaxan skall kunna inverka på väderleken, och, då det
är denna, som är mest bestämmande för priset på lifsmedel, kunde
Utskottet hafva nöjt sig med att citera Friherre Klinckowströms
motion, men Utskottet har underlåtit detta och det är därför, som
jag till protokollet anfört detta citat.

Herr von Koch: Med anledning af Friherre Klinckowströms
anmärkningar och utfall mot frihandlarna och för att visa, att fri-

handlarne icke varit så synnerligen verksamma i afseende på spannmålstullar, ber jag att få till protokollet uppläsa en författning af den 26 September 1855, kontrasignerad af C. O. Palmstjerna, hvilken då satt i samma ministèr som Grefve Carl Göran Mörner. Dessa voro då de förskräcklige frihandlare, som nu af Friherre Klinekowström fått de epitet, som jag hoppas måtte få kvarstå i protokollet. Den anförda författningen börjar sålunda: »Vi Oscar — — — göre veterligt: det Wi för att, i hvad på Oss ankommer, förminska olägenheterna af de för närvarande i allmänhet högt uppstegrade prisen å lefnadsförnödenheter, funnit godt i nåder förordna, att nedannämnde varuarterklara må, intill Maj månads utgång nästinstundande år 1856, tullfritt i riket införas, nemligen:

Spannmål, omalen och malen, alla slag» etc.

Friherre Klinekowström: Beträffande Herr Bennichs spetsiga anmärkning mot ett yttrande i min motion ber jag att få säga, att, om Herr Bennich behagade ännu en gång genomläsa min motion, skulle han verkligen finna, att i stort taget bero dessa lifsmedels pris för konsumenterna icke så mycket på tullar som icke mer på spanmålproduktionen i de olika länderna, eller med ett ord på världshandels spanmålsförhållanden, och jag hänvisar honom i det afseendet till ett mycket förtjenstfullt arbete, som jag tror att han med mycket nöje skall läsa, nemligen Neumann-Spallarts vidlyftiga och sakrika arbete öfver denna fråga, hvilket blifvit till sin fullständiga titel angifvet i min motion.

Hvad angår den siste talarens yttrande, så vet jag mycket väl — och min motion innehåller uppgift på tiden för borttagande af alla tullar på lifsmedel — att desse af honom nämnde Herrar sutto i Konungens Råd på denna tid; men det kan icke vara Herr von Koch obekant, hvarför denna åtgärd vidtogs och hvilket stort misstag detta innebar med afseende på jordbruket. Man trodde nemligen, och detta proklamerades i författningen, att genom tullarnes borttagande å ifrågavarande lifsmedel desamma skulle blifva billigare. Men af såväl tabellerna vid min motion som texten i densamma kunna Herrarne finna, att följden blef den motsatta och att lifsmedlen icke nedgingo i pris förr än åtskilliga år derefter. Fläsk, ost och smör t. ex. fördyrades och föllo icke förr än åtskilliga år derefter, och anledningen dertill var då alldeles icke frånvaron af tull å varorna, utan världshandels förhållanden i de europeiska och utom-europeiska länderna. Det är endast för kolonialvaror som tullsatserna hafva ett känsligt och bestämdt inflytande på priset för konsumenterna, men alldeles icke för de lifsmedel, som produceras inom landet.

Jag gör icke något yrkande, men har velat på detta sätt besvara de två mot mig rigtade anmärkningarna.

Öfverläggningen förklarades slutad och punkten bifölls.

85:te—90:de punkterna.

Biföllos.

*Tull å
spannmål.
(Forts.)*

Tull å
spanmål.
(Forts.)

Den vidare föredragningen af Betänkandet uppsköts härefter till nästa sammanträde.

Upplästes och godkändes dels Riksdagens Kanslis förslag till Riksdagens underdåniga skrifvelse N:o 26, angående uppskof med och förnyad granskning af Kongl. Förordningen den 22 November 1878, angående befålet å svenska handelsfartyg, dels Banko-Utskottets förslag till Riksdagens underdåniga skrifvelse N:o 27, angående preglande af guldmynt å fem kronor.

Anmäldes och bordlades dels Konstitutions-Utskottets Utlåtande N:o 11, i anledning af väckta motioner om ändring i 14 § Riksdagsordningen, dels ock Stats-Utskottets Utlåtanden:

N:o 10¹/₂, i anledning af Kongl. Maj:ts framställningar i fråga om rikets ekonomiska kartverk och Sveriges geologiska undersökning;

N:o 55, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition angående beviljande af pension å allmänna indragningsstaten åt Professoren Jakob Axel Josephsons enka;

hvärefter beslöts, att dessa ärenden skulle uppföras främst på föredragningslistan för nästa sammanträde.

Kammaren åtskildes kl. ¹/₄ 4 e. m.

In fidem

O. Brakel.
